

Kiko Amat: «La raresa no és agradable, perquè el desig final sempre és encaixar»

L'autor de Sant Boi de Llobregat publica la seva cinquena novel·la, "Antes del huracán", una tragicomèdia sobre la infantesa, la bogeria i la raresa, ambientada a l'extraradi barceloní

Kiko Amat | Adrià Costa

Autodidacte apassionat, Kiko Amat (<https://kikoamat.wordpress.com>) (1971) va començar a escriure amb una gran reverència per l'ofici. "Els escriptors m'infringien un gran respecte, i ser escriptor no entrava en les possibilitats que em podien donar els meus pares", explica. "Al meu poble -Sant Boi de Llobregat- allò no existia, no hi havia artistes", mentre recorda la llarga sèrie de feines que va anar fent i. alhora, sobrevivia emocionalment i culturalment dins d'un entorn de subcultura i rock'n'roll. "Aleshores, veia molt complicat ser escriptor. Era una feina que requeria concentració i dedicació, i que havia de ser la teva prioritat absoluta al món".

Un bon dia, va llegir Richard Brautigan i John Fante i va pensar que ho podia intentar. "Tenien una prosa de simplicitat enganyosa, amb novel·les de construcció en aparença fàcil. Ells em van ensenyar a escriure, de la mateixa manera que ho van fer l'oralitat del meu poble i la meua classe social". Els novel·listes preferits d'adolescència d'Amat vivien "en un estat d'histèria manuscrita perpètua", subratlla. "Escriuen senzill i comprensible, però sobreexcitats i amb molta onomatopeia", amb una ànima narrativa amb la qual ara crea distàncies. "Ara m'interessa la gent que no hi és, valoro molt la desaparició autoral de Richard Yates, Tobias Wolff, o el Don

Carpenter de la *Trilogia de Hollywood*".

Tot ells, referents que han canviat el seu procés d'escriptura, de rigor i de compromís amb l'obra, entenent-la sense tanta sobreexposició, com bé demostra *Antes del huracán* (Anagrama) (https://www.anagrama-ed.es/libro/narrativas-hispanicas/antes-del-huracan/9788433998552/NH_606), un llibre d'enorme autoexigència, on el camí recorregut marca la mesura de la seva consolidació com a autor. Un dels grans. Potser per això ha tingut la necessitat de concentrar-se al màxim per escriure'l, implicant família, articles -"vaig decidir que deixaria de fer premsa per fer-lo"- i tota la resta. "No em crec la gent que depèn de la musa. La inspiració m'ha de trobar davant de l'ordinador i en pijama".

Un cas real amb esperit de "far west"

Antes del huracán és la cinquena novel·la d'Amat, una tragicomèdia sobre la infantesa i la raresa, ambientada a l'extraradi, en la frondositat dels marges, allà on humor i melancolia es donen la mà per impactar-nos, com un cop de puny sec. "Aquest llibre va néixer d'una forma totalment diferent a com és ara -explica-. Al principi, era una comèdia lleugera a l'estil britànic sobre uns bojos de manicomi". No existia encara la figura del Plácido, personatge que fa el contrapunt a Curro. "Però llavors em va sorgir la necessitat de dotar d'una infància el protagonista - Curro- i això em va portar a un esdeveniment real de la meua infantesa, tot i que el llibre no és vivencial".

La connexió entre ficció i realitat arriba amb el cas d'un ciutadà de Sant Boi -"un home en aparença mentalment sa"- que va tenir un brot de bogeria homicida, va atacar la gent amb un ganivet de carnisser i a qui la policia municipal va abatre a trets. "Una cosa molt de *far west*, de sèrie americana, que roman al llibre en l'escena de la polleria, que jo he deformat narrativament, conservant-ne l'esquelet. El lloc és molt proper a casa meua, i cada vegada que hi passava, em recorria un calfred". Amat es va adonar que la infància de Curro havia de quedar tallada en aquell punt, convertida en una ruptura. On comença la demència. "I aquí va aparèixer un altre llibre".

Kiko Amat Foto: Adrià Costa

A partir d'aquest instant, la novel·la intenta examinar varies coses. "La primera, la fractura: per què hi ha gent que es trenca?", com es pregunta en diferents moments de la novel·la. "També el dubte de quina part juga la genètica i quina el context, sense voler donar solucions. Abans, en alguns llibres -confessa- intentava prendre partit, ser més o menys maniqueu". Però a *Antes del huracán* no hi ha bons ni dolents. Justament, la raresa és una de les altres coses hi apareixen, contínuament, sempre exposant-se amb una combinació d'humor i cruesa.

Raresa, bogeria i classe social

"*Antes del huracán* fa un pas més que altres novel·les meves, es situa en una confessió: que la raresa no és agradable, que el desig final sempre és encaixar. I això provoca una frustració, amb la ràbia que se'n deriva. Sobretot quan t'adones que et serà impossible fer-ho", rebla. "Només els rars de mentida, de *postureta*, aconsegueixen viure confortablement amb la seva raresa, i en fan una cosa *guai*. Hi ha qui n'ha fet un segell. Però en realitat hi ha un desig dolorós i molt gran de perdre les barreres que et separen la gent". Una mena de "membrana", que apareix al llarg de tot el llibre.

"Jo vaig créixer en un entorn on entre el que t'ensenyaven els pares i l'escola i el que veies al carrer hi havia un contrast molt marcat. Et deien que si feies les coses bé, la vida t'aniria bé. Però la veritat és que el carrer era ple de gent amb la vida socarrimada, i aleshores ja intuïes que alguna cosa no quadrava. Molts nens de Sant Boi sabíem que la vida estava regida pel caos i l'atzar". I que si les coses es desfan, es desfan, sense que depengui de tu directament. "La bogeria té una part genètica, un perill latent que, traslladat en un ambient de dolçor i estimació, potser no hauria sortit".

Un altre dels factors determinants és la classe social on pertanyes. "Hi ha diverses vies d'examinar les comunitats de classe obrera en la literatura", detalla Amat. "Una és la benigna, una mica imaginària, que curiosament tendeix a venir d'escriptors de classe mitja-alta, provocada per una visió humanista i esquerranosa de la vida. És una visió una mica pamfletària i teòrica del que són les coses, i que només pinta les parts encomiables: la solidaritat, la fraternitat de classe. Tot això és magnífic, i clarament és la utopia desitjable. Però el meu llibre no adopta aquesta òptica", subratlla.

Divertida, irreverent i desafiadora, la veu de Kiko Amat a *Antes del huracán* sona amb una pulcritud que enlluerna. De l'esclat pop al pòsit que deixen les coses. Amb referències que et connecten a un món -*Mortadelo*, *R2D2*, *Estudio Estadio*, *Más vale prevenir*, l'oli de colza, Koji Kabuto, Kevin Keegan- i la voluntat de desaparèixer. "Ja no es tracta de tu, d'aquella espècie de tartamudeig que vas arrossegant. Arriba un moment en què t'adones que els llibres que més t'agraden són aquells on només hi ha una història, uns personatges i un món. És l'autèntica mestria de la narrativa: una tècnica i una precisió enormes". Com aquesta novel·la, tan enganyosament senzilla perquè té un procés de contenció enorme, fascinant.

Kiko Amat Foto: Adrià Costa